

Ministerstwo Cyfryzacji

Kierunki Działań Europejskich Ministra Cyfryzacji

*„Na chwilę obecną blisko 75% prawa (również w zakresie ICT) tworzone jest w Unii Europejskiej. ... Musimy zdecydowanie zwiększyć naszą obecność i aktywność na forum wszelkich gremiów EU (Rada Europejska, Komisja Europejska, Parlament Europejski oraz gremia eksperckie i doradcze) ... W naszej ocenie interesy Polski obszaru cyfryzacji nie są wystarczająco silnie reprezentowane na forum europejskim. Nie tylko KE, ale przede wszystkim nasze społeczeństwo i rynek oczekuje znacznego zwiększenia naszej aktywności, a nawet w zakresie niektórych tematów podejmowania roli lidera. Mając powyższe na uwadze, jednym z priorytetów ministra cyfryzacji będzie aktywna i zdecydowana polityka wzmocniająca nasze uczestnictwo w wypracowywaniu rozwiązań unijnych i międzynarodowych, kluczowych dla realizacji polskich interesów społecznych i gospodarczych.” - **Kierunki Działań Strategicznych Ministra Cyfryzacji (MC) w obszarze informatyzacji usług publicznych.***

Wprowadzenie

Od lat jesteśmy świadkami transformacji sposobów komunikacji ludzi oraz powiązanego z tym rozwoju technologicznego. Trudno już sobie wyobrazić świat bez smartfonów, komunikatorów, e-maili, czy Internetu. Funkcjonowanie w globalnej sieci skutecznie przeniosło relacje ludzi oraz przedsiębiorstw do wirtualnego świata. Przemiany gospodarcze oraz technologiczne ostatnich lat spowodowały, iż kwestie cyfrowe stały się strategicznym elementem polityki gospodarczej Unii Europejskiej. Istotą tego procesu jest znaczne rozszerzenie tematycznego zakresu działań legislacyjnych i pozalegisłacyjnych oraz silniejsze dążenie do harmonizacji i ujednoczenia prawa UE w tym obszarze. Motorem działań na rzecz w/w harmonizacji jest Komisja Europejska (KE), w tym wydzielenie i ustanowienie osobnego pionu Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za tzw. Jednolity Rynek Cyfrowy (JRC). Program działania został przedstawiony w opublikowanym w maju 2015 r. Komunikacie o Jednolitym Rynku Cyfrowym. Za większą harmonizacją przepisów opowiada się także Parlament Europejski, który w dniu 19 stycznia 2016 na sesji plenarnej przyjął treść rezolucji „W kierunku aktu o jednolitym rynku cyfrowym”.

Jednolity Rynek Cyfrowy to rynek o wyjątkowej wartości dodanej wynikającej z wiedzy zaangażowanej w jego tworzenie, a w ślad za wiedzą: innowacyjności. Wiedza w przeważającej części powstaje w domenie publicznej. Podstawowym celem Państwa, w tym Ministra Cyfryzacji, jest stworzenie warunków oraz bezpieczeństwo prawne, w tym związane z prawem UE, dla rozwijania krajowego sektora innowacji oraz zapobieganie transferowi wiedzy oraz praw własności intelektualnej do globalnych monopolii, z pominięciem korzyści dla Polaków i polskich przedsiębiorstw. Polska administracja powinna stworzyć warunki dla transferu publicznych nakładów na edukację, wiedzę i naukę oraz badania i rozwój do własnej gospodarki, oraz na równych zasadach korzystać z cennych i inspirujących dokonań europejskiej i światowej nauki i przemysłu. W najbliższych latach to nie produkcja materialna lecz prawa własności intelektualnej (IPR) będą najcenniejszym towarem decydującym o pomyślności lub pauperyzacji narodów, stąd konieczność nie tylko ustanowienia warunków ich korzystnej wymiany ze światem, ale i sprawiedliwej dystrybucji tych praw i korzyści w kraju.

Jednolity Rynek Cyfrowy

„Jednolity rynek cyfrowy to przestrzeń, w której zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału, a obywatele i przedsiębiorstwa mogą bez przeszkód i na zasadach uczciwej konkurencji uzyskać dostęp do usług online lub je świadczyć.” – KE, COM(2015)192. Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego obejmuje zestaw konkretnych działań oraz wytycznych zebranych w trzech głównych filarach kierunkowych:

- zapewnienie konsumentom i przedsiębiorstwom łatwiejszego dostępu do towarów i usług cyfrowych w całej Europie - wymaga to szybkiego zniesienia najważniejszych różnic między światem wirtualnym i rzeczywistym, aby usunąć bariery w trans granicznej działalności internetowej;
- tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju sieci i usług cyfrowych - wymaga to ultraszybkiej, zabezpieczonej i niezawodnej infrastruktury i usług dotyczących treści, oraz odpowiednich warunków prawnych do innowacji i inwestowania oraz uczciwej konkurencji i równych warunków działania;

- maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarczego związanego z gospodarką cyfrową - wymaga to inwestycji w infrastrukturę ICT i w takie technologie jak chmura obliczeniowa i duże zbiory danych, oraz badań i innowacji, które zwiększą konkurencyjność przemysłową, doprowadzą do udoskonalenia służb użyteczności publicznej, poszerzenia kręgu osób korzystających z gospodarki cyfrowej i poprawy ich umiejętności.

Priorytety realizowane na poziomie unijnym powinny być oparte o zasadę promowania interesów najbardziej korzystnych z punktu widzenia polskiego obywatela i przedsiębiorcy. **Komisja zapowiedziała, że ma zamiar przedstawić wszystkie wnioski do końca 2016 r., tak, by prace nad nimi zakończyły się i zostały wdrożone w trakcie kadencji obecnego składu KE.**

Minister Cyfryzacji jest aktywnym uczestnikiem procesu wypracowywania polskiego stanowiska w zakresie między innymi poniższych kierunków JRC będących w zakresie bezpośrednich kompetencji resortu cyfryzacji:

Jednostka wiodąca po stronie Polski	Harmonogram tworzenia jednolitego rynku cyfrowego	Jednostka (Dyrekcja) odpowiedzialna po stronie Komisji Europejskiej	
	Zapewnienie konsumentom i przedsiębiorstwom łatwiejszego dostępu do towarów i usług cyfrowych w całej Europie		
MS	Wnioski ustawodawcze dotyczące prostych i skutecznych transgranicznych przepisów umownych dla konsumentów i przedsiębiorców	2015	DG JUST
MS/UOKIK	Przegląd rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów	2016	DG JUST
MliB	Środki dotyczące doręczania paczek	2016	DG GROW
MR	Szeroko zakrojony przegląd w celu przygotowania wniosków ustawodawczych w zakresie zwalczania nieuzasadnionego blokowania geograficznego	2015	DG GROW / DG CONNECT
UOKIK	Badanie sektorowe konkurencji w obszarze handlu elektronicznego, dotyczące handlu towarami i świadczenia usług w internecie	2015	DG COMP / DG CONNECT
MKiDN	Wnioski ustawodawcze w sprawie reformy systemu prawa autorskiego	2015	DG CONNECT
MKiDN	Przegląd dyrektywy dotyczącej transmisji satelitarnej i kablowej	2015/2016	DG CONNECT
MF	Wnioski ustawodawcze w sprawie zmniejszenia obciążenia administracyjnego przedsiębiorstw związanego ze zróżnicowaniem systemów VAT	2016	DG TAXUD
	Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju sieci i usług cyfrowych		
MC	Wnioski ustawodawcze w sprawie reformy obecnych ram regulacyjnych łączności elektronicznej (<i>Legislative proposals to reform the current telecoms rules</i>)	2016	DG CONNECT
MKiDN	Przegląd dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych	2016	DG CONNECT
MC	Kompleksowa analiza roli platform na rynku, w tym zagadnienia nielegalnych treści w internecie (<i>Comprehensive analysis of the role of platforms in the market including illegal content on the Internet</i>)	2015/2016	DG CONNECT
MC	Przegląd dyrektywy o prywatności elektronicznej (<i>Review of the e-Privacy Directive</i>)	2016	DG CONNECT / DG JUST

MC	Ustanowienie partnerstwa publiczno-prywatnego opartego na umowach w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego (<i>Establishment of a Cybersecurity contractual Public-Private Partnership</i>)	2016	DG CONNECT
Maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarczego związanego z gospodarką cyfrową			
MC	Inicjatywy dotyczące własności danych, swobodnego przepływu danych (np. między dostawcami usług w chmurze) oraz inicjatywy dotyczące europejskiej chmury obliczeniowej (<i>Initiatives on data ownership, free flow of data (e.g. between cloud providers) and on a European Cloud</i>)	2016	DG CONNECT
MC/MR	Przyjęcie planu priorytetowych norm ICT i rozszerzenie europejskich ram interoperacyjności dla służb publicznych (<i>Adoption of a Priority ICT Standards Plan and extending the European Interoperability Framework for public services</i>)	2015/2016	DG CONNECT
MC	Nowy plan działania w sprawie administracji elektronicznej, w tym inicjatywa dotycząca zasady jednorazowości i projekt budowy wzajemnych połączeń rejestrów handlowych (<i>New e-Government Action Plan including an initiative on the 'Once-Only' principle and an initiative on building up the interconnection of business registers</i>)	2016	DG CONNECT

Wnioski ustawodawcze w sprawie reformy obecnych ram regulacyjnych łączności elektronicznej (Legislative proposals to reform the current telecoms rules)

Przegląd ram regulacyjnych będzie najpoważniejszym i najtrudniejszym legislacyjnym działaniem w ramach JRC. Ramy obejmują pakiet pięciu dyrektyw sektorowych dedykowanych łączności elektronicznej oraz rozporządzenie dotyczące BEREC. Pierwsze wnioski legislacyjne planowane są na drugą połowę 2016 r. KE planuje rewizję reguł zarówno dla sektora, jak i dla całości ekosystemu Internetu. Przegląd ram regulacyjnych jest zadaniem przewidywanym nawet na okres 2-3 lat. Planowane jest dostosowanie obecnych procedur do nowych realiów rynkowych (m.in. w zakresie polityki konkurencji, w tym definiowania rynków właściwych, pozycji dominującej, konwergencji technologii oraz treści, wyrównania szans pomiędzy telekomami a firmami typu over-the-top, usługi powszechnej czy reguł dostępu), a także do rozwoju technologii (m.in. o nowe cele w zakresie Internetu bezprzewodowego, odpowiadające na potrzeby rozwoju chmury, czy Internetu rzeczy).

MC będzie aktywnie uczestniczyć w procesie tworzenia, kształtowania i uzgadniania nowych rozwiązań i regulacji prawnych, w szczególności poprzez udział w pracach Grupy Roboczej Rady UE ds. Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego (H.05). Podstawowym celem jest zadbanie o taki kształt ram prawnych łączności elektronicznej, który uwzględni przede wszystkim polską specyfikę i jest korzystny dla naszego rynku. Wypracowanie regulacji korzystnych dla Polski wymaga nie tylko sprawnego reagowania na propozycje zgłaszane przez KE i pozostałe państwa członkowskie, ale przede wszystkim przedstawiania własnych postulatów i gotowych rozwiązań. W szczególności MC będzie w trakcie prac zmierzać do zapewnienia:

- wsparcia dla inwestycji przy uwzględnieniu odpowiednich instrumentów finansowych, regulacyjnych oraz kontynuacji znoszenia barier inwestycyjnych;

- uproszczenia i ujednoczenia przepisów adresowanych do konsumentów i dostosowanie ich do realiów cyfrowych;
- bliższej współpracy państw członkowskich w obszarze zarządzania widmem radiowym;
- zapewnienia równych warunków działania uczestnikom rynku;
- usunięcia nieaktualnych i zaktualizowania pozostałych przepisów z dyrektywy o usłudze powszechnej.

– **Kompleksowa analiza roli platform na rynku, w tym zagadnienia nielegalnych treści w internecie** (Comprehensive analysis of the role of platforms in the market including illegal content on the Internet)

Rola platform internetowych (m.in. wyszukiwarek, mediów społecznościowych, platform handlu elektronicznego, czy porównywarek cen) systematycznie rośnie. Ich coraz większa popularyzacja przynosi wymierne korzyści zarówno konsumentom, jak i przedsiębiorcom. Równolegle z dynamicznym wzrostem siły rynkowej wybranych platform pojawiają się nowe wyzwania, jak np. obawy o nadużywanie dominującej pozycji, czy też wątpliwości w zakresie aktualności obowiązujących regulacji prawnych (w szczególności dyrektywy o handlu elektronicznym i efektywności przewidzianych w niej procedur usuwania nielegalnych treści z sieci przez pośredników internetowych). Dodatkową trudnością jest szeroki zakres pojęcia platform internetowych, który obejmuje podmioty działające w bardzo różnych sektorach oraz stosujące zróżnicowane modele biznesowe.

Mając powyższe na uwadze KE podjęła aktywne prace analityczne oraz przeprowadziła konsultacje publiczne, w których Polska wzięła udział, przedstawiając stanowisko, w którym zwrócono uwagę m.in. na następujące zagadnienia:

- potrzebę oceny stosowania już obowiązującego prawa, tj. aby w pierwszej kolejności zweryfikować, czy już istniejące mechanizmy, w tym obowiązujące regulacje prawne, nie są wystarczające do osiągnięcia zamierzonych celów;
- innowacyjność – tj. aby wszelkie działania były projektowane tak, aby nie nakładać zbędnych obciążeń administracyjnych, które mogłyby zaszkodzić innowacyjności;
- neutralność technologiczna - aby ewentualne przyszłe regulacje prawne były neutralne technologicznie i koncentrowały się na celu, jaki ma być osiągnięty, a nie na konkretnych rozwiązaniach technologicznych;
- spójność działań i regulacji - aby zachować spójność pomiędzy istniejącymi już i nowymi regulacjami prawnymi, tak aby nie stawiać rozwiązaniom cyfrowym barier i ograniczeń nieobecnych w sektorach tradycyjnych;
- spójność UE – aby proponowane rozwiązania uwzględniały nie tylko wymiar branżowy czy sektorowy, ale również skutki terytorialne celem zapewnienia równomiernego rozwoju wszystkich regionów i państw członkowskich
- zróżnicowanie rynku platform internetowych - stąd przyjęcie podejścia *one-size-fits-all* może okazać się niewystarczające i niepożądane.

Pod koniec maja 2016 r. KE opublikowała komunikat w sprawie platform internetowych. Stanowisko rządu polskiego powstanie zarówno w oparciu o powyższe postulaty jak i opinie zebrane w ramach konsultacji społecznych, którym poddaliśmy komunikat. Celem MC jest aktywna współpraca z KE w zakresie zgłaszanych przez Polskę postulatów uwzględniających

krajowe interesy społeczne i gospodarcze. W zakresie propozycji rewizji dyrektywy o handlu elektronicznym (Dyrektywa 2000/31/WE) MC opowiada się za ujednoczeniem wprowadzonych dyrektywą tzw. mechanizmów *notice and takedown* (tj. mechanizmów zgłaszania i usuwania treści z Internetu) tak by:

- umożliwić skuteczne usuwanie bezprawnych treści z serwisów elektronicznych;
- odpowiednio wyważyć interesy i oczekiwania zarówno zgłaszających treści do usunięcia jak i zamieszczających treści;
- zagwarantować pośrednikom internetowym odpowiedni poziom stabilności prawa, konieczny dla rozwoju usług i handlu elektronicznego.

Jednocześnie MC zwraca uwagę na zachowanie uniwersalnego charakteru procedury *notice and takedown* dla różnych kategorii niepożądanych treści, jak i zachowania rozwagi w zakresie zwiększenia odpowiedzialności właścicieli serwisów elektronicznych za treści generowane przez użytkowników. Polska jest jednym z 14 sygnatariuszy wspólnego listu podpisanego przez grupę państw „podobnie myślących” w sprawach cyfrowych (tzw. grupa like-minded), których stanowisko jest zbieżne w wielu kwestiach podejmowanych na poziomie unijnym – m.in. w zakresie platform internetowych. Grupa like-minded to nieformalne forum współpracy krajów UE, pozwalające w toku cyklicznych spotkań roboczych na wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawie priorytetowych kierunków jednolitego rynku cyfrowego. Polska jest aktywnym uczestnikiem tych prac.

Przegląd dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej (Review of the e-Privacy Directive)

Dyrektywa o prywatności dedykowana jest dla sektora łączności elektronicznej, natomiast w związku z uzgodnieniem rozporządzenia ogólnego o ochronie danych (grudzień 2015 r.), rewizja przepisów sektorowych wydaje się być konieczna. KE rozdzieliła ten proces z całościowym przeglądem ram dla łączności elektronicznej i zapowiedziała konsultacje publiczne, a następnie propozycję wniosku legislacyjnego na przełomie 2016/2017.

Dyrektywa z jednej strony zawiera rozwiązania niedoskonałe i w wielu przypadkach dyskusyjne pod względem ich efektywności (np. regulacja odnosząca się do cookies czy przesyłania informacji handlowych), z drugiej natomiast w nieuzasadniony sposób, biorąc pod uwagę konsekwentną transformację usług telekomunikacyjnych, ogranicza katalog adresatów jej norm. Na tym bowiem polu – tj. ochrony danych osobowych, kwestia nierównomiernych obciążeń regulacyjnych sektora telekomunikacyjnego względem tzw. podmiotów OTT również jest wyraźnie widoczna.

Celem MC w pracach nad przeglądem dyrektywy, w szczególności poprzez udział w pracach Grupy Roboczej Rady UE ds. Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego (H.05), będzie dostosowanie jej wymogów do ogólnych ram ochrony danych osobowych, ale także postępu technologicznego. W tym celu w pierwszej kolejności dokonana powinna zostać rewizja definicji i instrumentów przewidzianych dyrektywą oraz doprecyzowanie katalogu jej adresatów. Naszym kierunkiem będzie również dążenie do zmniejszenia obciążeń po stronie przedsiębiorców telekomunikacyjnych, związanych przede wszystkim z obowiązkami informacyjnymi względem konsumentów, przy jednoczesnym zapewnieniu wszystkim

konsumentom kompleksowych informacji w zakresie przysługujących im uprawnień związanych ze zmieniającymi się modelami korzystania z usług. Rewizja regulacji sektorowej, w kontekście ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, powinna gwarantować każdemu użytkownikowi szeroko rozumianych usług cyfrowych jednakowy, wysoki poziom ochrony danych osobowych, a także prywatności.

Niezależnie od powyższego celem MC będzie stosowna modyfikacja lub usunięcie funkcjonujących obecnie nieefektywnych rozwiązań (np. wyżej wymienionych dotyczących cookies), a także dążenie do wypracowania innych instrumentów ochrony konsumentów, które będą możliwie zharmonizowane na poziomie UE.

Ustanowienie partnerstwa publiczno-prywatnego opartego na umowach w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego (Establishment of a Cybersecurity contractual Public-Private Partnership)

Temat partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) w dziedzinie cyberbezpieczeństwa szybko zyskuje na znaczeniu. Właściwie zidentyfikowane i poprowadzone PPP to nie tylko lepsza wymiana informacji (co jest kluczowe w bezpieczeństwie cybernetycznym) ale też wzrost konkurencyjności, rozwój polskich i europejskich start-upów oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Wiele państw członkowskich UE podejmuje lub zaczyna podejmować indywidualne inicjatywy w tym zakresie. Pozytywnym przykładem może być Holandia (sprawująca obecnie przewodnictwo w Radzie UE). Kraj ten podejmuje szereg inicjatyw związanych z PPP tj. np. powołanie Krajowego Centrum ds. Cyberbezpieczeństwa.

W PPP angażują się nie tylko poszczególne kraje. Komisja Europejska zainicjowała prace nad powołaniem europejskiego stowarzyszenia firm z sektora ICT, specjalizujących się w cyberbezpieczeństwie w oparciu o umowę podpisaną z Europejską Organizacją Cyberbezpieczeństwa (ECSO). Takie rozwiązanie ma ułatwić europejskim firmom ubieganie się o środki finansowe przewidziane programem Horyzont 2020. Ministerstwo Cyfryzacji, we współpracy z Komisją Europejską, organizuje, z zainteresowanymi podmiotami, spotkania informacyjne. Udział w tym projekcie jest niewątpliwie ogromną szansą dla rodzimych firm na pozyskanie dodatkowych funduszy na badania i rozwój działalności. MC będzie czynnie angażować się w kolejne inicjatywy poświęcone PPP w zakresie cyberbezpieczeństwa. Chcemy, aby podejmowane przez nas działania przyczyniły się do wzrostu znaczenia i ekspansji polskich firm nie tylko na rynki europejskie ale też światowe, a wymiana doświadczeń z innymi krajami posłużyła nam w wypracowaniu właściwego modelu współpracy z biznesem w naszym kraju.

Inicjatywy dotyczące własności danych, swobodnego przepływu danych (np. między dostawcami usług w chmurze) oraz inicjatywy dotyczące europejskiej chmury obliczeniowej (Initiatives on data ownership, free flow of data - e.g. between cloud providers - and on a European Cloud)

Pod koniec 2016 r. należy spodziewać się propozycji KE w zakresie swobodnego przepływu danych. Jest to próba wyjścia naprzeciw nowym modelom i potrzebom rynkowym związanym z powstawianiem dużej ilości informacji (będących obecnie często motorem rozwoju współczesnej gospodarki). Kluczowym wyzwaniem będzie pogodzenie wysokiego poziomu

ochrony danych obywateli (w tym danych osobowych) z ułatwieniami rozwoju nowych modeli biznesowych (np. opartych o duże zbiory danych) oraz z liberalizacją przepływu danych. Kwestię europejskiej chmury obliczeniowej KE przedstawiła w oddzielnym komunikacie („Europejska inicjatywa przetwarzania w chmurze – budowanie w Europie konkurencyjnej gospodarki opartej na danych i wiedzy” - COM2016-178), który jest częścią tzw. pakietu przemysłowego. Komisja równolegle pracuje nad warunkami brzegowymi, które regulowałyby takie kwestie jak własność danych, odpowiedzialność dostawcy usług chmurowych, w tym za zachowanie integralności danych, czy przechowywanie danych po zakończeniu umowy. Oprócz działań „miękkich” KE skoncentrowała się na tzw. European Open Science Cloud, tj. środowiska do przechowywania i udostępniania danych oraz rezultatów badań naukowych. W/w Europejska Chmura dla otwartej nauki „w praktyce będzie oferować 1,7 mln europejskich naukowców i 70 mln specjalistów w dziedzinie nauki i technologii środowisko wirtualne z darmowymi w momencie użycia, otwartymi i nieprzerwanymi usługami w zakresie przechowywania wyników badań naukowych i zarządzania nimi, ich analizy i ponownego wykorzystywania, ponad granicami i między różnymi dyscyplinami naukowymi.” (COM2016-178). Wskazane są też już potencjalne źródła finansowania Europejskiej inicjatywy dotyczącej przetwarzania w chmurze: „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (Horyzont 2020), instrument „Łącząc Europę”, europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne oraz Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS).

Polska oraz MC – jako instytucja wiodąca - musi być aktywnym graczem zarówno procesu budowy ostatecznej koncepcji chmury europejskiej, jak i samego etapu realizacji tego zadania, uwzględniając interesy polskich przedsiębiorców i dostawców rozwiązań segmentu „cloud”, jak i instytucji (w tym jednostek naukowo-badawczych) posiadających już odpowiednią infrastrukturę do potencjalnego włączenia w w/w projekt europejski.

Przyjęcie planu priorytetowych norm ICT i rozszerzenie europejskich ram interoperacyjności dla służb publicznych (Adoption of a Priority ICT Standards Plan and extending the European Interoperability Framework for public services)

Plan priorytetowych norm ICT (razem z europejską inicjatywą przetwarzania w chmurze) jest najistotniejszym elementem i dopełnieniem tzw. pakietu przemysłowego, który pokazuje korzyści płynące z JRC dla nowoczesnego przemysłu europejskiego. KE przedstawiła w tym zakresie obszary priorytetowe wymagające opracowania standardów („Priorytety w normalizacji ICT na jednolitym rynku cyfrowym” - COM2016-176). Jak wiemy, państwa członkowskie prowadzą już w tym zakresie prace na szczeblu narodowym, budując narodowe strategie w obszarze cyfryzacji przemysłu, które z pewnością będą promowane na szczeblu europejskim. Powstały już rozbudowane strategie krajowe m.in. w Niemczech, Francji, czy w Wielkiej Brytanii. Warto również zauważyć, iż państwa naszego regionu (grupy V4, w której od połowy roku przejmujemy przewodnictwo) – jak Czechy, czy Węgry również pracują nad strategiami narodowymi obszaru cyfryzacji przemysłu, które zamierzają przedstawić w najbliższych miesiącach. Czas jest tu o tyle ważny, iż Komisja Europejska planuje do końca br. opublikować założenia i kierunki poszczególnych państw EU.

Na początku 2016 r. KE zakończyła konsultacje dotyczące standardów w 10 kluczowych obszarach technologicznych, które wydają się mieć największe znaczenie dla gospodarek z punktu widzenia JRC. W ostatecznej wersji KE skupiła się na 5 kluczowych obszarach: Chmura obliczeniowa, Internet rzeczy (IoT), sieci łączności 5G, bezpieczeństwo

cybernetyczne oraz dane / BigData. Udział MC w pracach mających na celu uzgadnianie tych standardów jest konieczny. Wydaje się jednak, że nie wszystkie wymienione obszary są jeszcze na tyle dojrzałe, by myśleć o ich standaryzacji. W naszym interesie leży zatem zapewnienie, by powstające standardy nie były jeszcze prawnie obowiązujące, tym samym nie ograniczały one rozwoju technologii, które nie nabrały jeszcze ostatecznego kształtu.

KE pracuje również nad nowymi Europejskimi Ramami Interoperacyjności (ERI), w czym MC bierze aktywny udział. ERI jest to stosunkowo ogólny dokument, określający zasady świadczenia usług publicznych w jednolity, ustandaryzowany sposób. Choć nie jest to dokument prawnie wiążący, Komisja regularnie monitoruje zgodność krajowych ram¹ z ERI we wszystkich krajach członkowskich. W naszym interesie leży wywieranie wpływu na ostateczny kształt tego dokumentu, tak by m.in. nie tylko wymieniał działania zwiększające poziom interoperacyjności, ale także wskazywał, w jaki sposób powinny być one praktycznie realizowane. W ramach trwających w połowie 2016 r. prac nad rewizją ERI MC przekazało KE sugestię uzupełnienia dokumentu o zasady dotyczące prostoty i intuicyjności świadczonych usług. Wskazano, by usługi opisane były prostym i przystępnym językiem, interfejsy były intuicyjne i zgodne z przyzwyczajeniami użytkowników a proces realizacji usługi składał się z jasno określonych etapów. Ponadto wskazano, by określono modelowy proces tworzenia i testowania usług, w tym testowania usług z udziałem użytkowników, co ma zasadniczy wpływ na jakość tworzonych usług.

 Nowy plan działania w sprawie administracji elektronicznej, w tym inicjatywa dotycząca zasady jednorazowości i projekt budowy wzajemnych połączeń rejestrów handlowych (New e-Government Action Plan including an initiative on the 'Once-Only' principle and an initiative on building up the interconnection of business registers)

Jednym z kluczowych elementów Jednolitego Rynku Cyfrowego jest część opisująca i organizująca e-administrację w perspektywie lat 2016-2020. Na potrzeby niniejszego zadania Komisja Europejska ogłosiła konsultacje i opracowała tzw. eGovernment Action Plan 2016-2020 („Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016-2020 – Przyspieszenie transformacji cyfrowej w administracji” - COM2016-179). Wraz z ogłoszeniem przez Komisję Europejską w/w konsultacji publiczne Rząd Polski podjął aktywne działania informacyjne i promocyjne celem zainteresowania tematem wszystkich potencjalnych interesariuszy z Polski. Odnosząc się do trwających wówczas konsultacji Rząd Polski, będąc zainteresowaną stroną, w celu przedstawienia głosu w dyskusji przygotował non paper, który wyrażał stanowisko w opiniowanej sprawie w sposób bardziej sformalizowany.

Jak wskazuje KE najistotniejszymi kryteriami dla wzrostu jakości e-usług są: współpraca z interesariuszami przy projektowaniu usług, dostępność usług, otwarte dane, zasada jednokrotnego podawania danych, dostępność użytkownika do informacji o stanie załatwienia sprawy, podnoszenie kwalifikacji osób wykluczonych. KE zapowiedziała prace na rzecz wzmocnienia transgranicznej interoperacyjności e-usług administracji publicznej (stworzenie „jednego portalu cyfrowego” – Digital Single Gateway). Podstawą działania ma być zasada jednorazowego pobierania danych przez administrację (once-only-principle) tj. zapewnienie, że administracja publiczna wykorzystuje informacje o obywatelu lub przedsiębiorstwie, które

¹ W przypadku Polski są to Krajowe Ramy Interoperacyjności

są już do jej dyspozycji, zamiast ponownie o nie pytać. Plan Działań wskazuje pewne kierunki, jednak ich realizacja zależy w dużej mierze od zaangażowania państw członkowskich i ich wsparcia dla celów KE, w tym w ramach zaangażowania w prace eGovernment Working Group. Ministerstwo Cyfryzacji szczególną uwagę zwraca na prace w obszarze zapewnienia realizacji zasady jednorazowego pobierania danych przez administrację (once-only-principle).

Z początkiem 2016 r. MC przejęło zadania związane z zarządzaniem najważniejszymi rejestrami państwowymi, w tym m.in. rejestrem PESEL, Centralną Ewidencją Pojazdów i Rejestrem Dowodów Osobistych. Rejestry te są podstawowymi zbiorami zawierającymi informacje o obywatelach. Obecnie pełnią one funkcje nie tylko ewidencyjne, ale także usługowe. Dzięki temu będziemy dążyć do faktycznego wyeliminowania obowiązku podawania przez obywateli danych, które administracja już posiada. Celem jest zapewnienie praktycznej realizacji art. 220 KPA.

Warto przy tym zauważyć, iż opublikowany przez KE 19 kwietnia 2016 roku w/w dokument („Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016-2020 – Przyspieszenie transformacji cyfrowej w administracji” - COM2016-179) jest w bardzo wielu obszarach spójny z przyjętym (po rozległych konsultacjach społecznych) w lutym 2016 roku dokumentem „Kierunki Działań Strategicznych Ministra Cyfryzacji w obszarze informatyzacji usług publicznych.”. Dotyczy to m.in. obszarów: efektywnych i powszechnych cyfrowych usług publicznych, zasady jednorazowości w administracji publicznej, interoperacyjności usług publicznych, cyfrowej identyfikacji obywateli, chmury obliczeniowej, transgranicznych usług publicznych, wypracowania standardów budowy e-usług, bramy do usług administracji, udziału społecznego w procesie legislacyjnym oraz wykorzystywania nowoczesnych technologii analitycznych w procesach decyzyjnych.

Pozostałe kierunki działań Ministra Cyfryzacji

MC, mając na uwadze wagę tworzonych na forum europejskim uregulowań prawnych, planuje na bieżąco monitorować, nadzorować i aktywnie wpływać na ten proces, identyfikując ważne obszary z punktu widzenia polskiego obywatela oraz przedsiębiorcy. Poza kierunkami prac wynikającymi bezpośrednio z JRC, MC planuje dodatkowo aktywnie angażować się m.in. w następujące zagadnienia tematyczne istotne dla naszego kraju:

- **Ochrona danych osobowych**

W grudniu 2015 r. zakończono negocjacje unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, które zostało formalnie przyjęte w maju 2016 r. Rozporządzenie to, co do zasady, będzie stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE bezpośrednio. Jako, iż ogólne rozporządzenie przewiduje szereg możliwości doprecyzowania jego przepisów w krajowym porządku prawnym, głównym obszarem aktywności MC w obszarze ochrony danych osobowych w ciągu najbliższych lat będą prace nad wdrożeniem i uszczegółowieniem jego postanowień w polskim porządku prawnym. Prace będą przede wszystkim obejmować gruntowne zmiany w ustawie o ochronie danych osobowych i wydanych do niej aktach wykonawczych.

Ministerstwo Cyfryzacji, rozumiejąc, że swobodny przepływ danych osobowych w dobie Internetu jest niezwykle istotny dla rozwoju gospodarki opartej na informacji i e-handlu, na forum Rady UE, aktywnie włącza się w prace dotyczące uregulowania kwestii przekazywania

danych osobowych poza UE, zwłaszcza do USA. Ponadto, na forum Rady Europy uczestniczymy w pracach nad modernizacją Konwencji 108 o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych, chcąc dostosować ten pochodzący z 1981 r. instrument, do obecnych realiów technologicznych oraz zasad wynikających z ogólnego rozporządzenia.

- [Wieloletni program dotyczący polityki w zakresie widma radiowego i II dywidenda cyfrowa](#)

Komisja do 31 grudnia 2015 roku zobowiązała się do przeprowadzenia przeglądu stosowania tzw. Wieloletniego Programu dotyczącego polityki w zakresie widma radiowego (zwanego dalej „RSPP”), w tym identyfikacji kolejnych pasm częstotliwości, które mogłyby zostać zharmonizowane na potrzeby mobilnych usług łączności szerokopasmowej. W związku z zakończeniem rozdysponowania przez państwa członkowskie tzw. pierwszej dywidendy cyfrowej (pasmo 800 MHz) oraz rozpoczynającą się dyskusją nad zagospodarowaniem drugiej dywidendy cyfrowej w UE (pasmo 700) należy podjąć działania, zmierzające do uwzględnienia w zaktualizowanych zapisach RSPP polskich planów i uwarunkowań dot. tych zasobów widma, które mogą zostać zharmonizowane na cele łączności bezprzewodowej.

W lutym br. Komisja Europejska opublikowała wniosek dot. projektu Decyzji Parlamentu i Rady w sprawie wykorzystania tzw. drugiej dywidendy cyfrowej w Unii tj. zakresu częstotliwości 470 – 790 MHz. Celem KE jest ustalenie wspólnego terminu faktycznego udostępnienia zakresu częstotliwości 694 – 790 MHz (tzw. pasmo 700 MHz) dla bezprzewodowych usług szerokopasmowej łączności elektronicznej. Zakończenie prac nad decyzją planowane jest na drugą połowę 2016r.

Polska zamierza brać aktywny udział w rozpoczynającej się dyskusji nad projektem decyzji, w celu wypracowania najbardziej optymalnych z punktu widzenia naszego kraju rozwiązań na forum Rady UE, ale również w ramach ciał doradczych funkcjonujących przy KE (RSPG - Grupa ds. Polityki Widma Radiowego, RSC – Komitet ds. Widma Radiowego). W tym kontekście należy wskazać przede wszystkim na konieczność uwzględnienia w przedmiotowej decyzji uwarunkowań poszczególnych państw członkowskich. Przeznaczenie zakresów pasma 694 – 790 MHz na potrzeby bezprzewodowych usług szerokopasmowej łączności elektronicznej w 2020 spowoduje znaczące – 4 letnie - skrócenie okresu użytkowania ww. częstotliwości przez krajowych nadawców telewizyjnych, co może się wiązać z obciążeniem dla Skarbu Państwa, wynikającym z obowiązku wypłacenia stosownych rekompensat. Ponadto, Polska ze względu na swoje szczególne położenie geograficzne (granice z krajami spoza UE tj.: Ukraina, Białoruś i Rosja, których decyzja nie obejmuje) musi brać pod uwagę konieczność przeprowadzenia koordynacji wykorzystania zakresów pasma 694 – 790 MHz z tymi krajami, gdyż w przypadku braku powodzenia takiego procesu, ze względu na występowanie problemów technicznych (interferencje sygnału), możliwe będzie wprowadzenie bezprzewodowych usług szerokopasmowej łączności elektronicznej w tym paśmie w jedynie na mocno ograniczonej części terytorium kraju. W interesie Polski leży zatem, aby przepisy decyzji, uwzględniając polskie uwarunkowania, zapewniały odpowiednią elastyczność jej implementacji.

- [Roaming międzynarodowy i przegląd regulacji stawek MTR](#)

W Unii Europejskiej trwają obecnie prace nad przeglądem hurtowych rynków telekomunikacyjnych – z jednej strony dotyczące roamingu międzynarodowego, a z drugiej

przeгляdu zalecenia dotyczącego stawek za zakańczanie połączeń w sieciach mobilnych i stacjonarnych (tzw. MTR/FTR). Opublikowane w listopadzie 2015 r. tzw. Rozporządzenie TSM² przewiduje zakończenie w czerwcu 2017 roku obowiązywania dodatkowych opłat w roamingu międzynarodowym na terenie Unii Europejskiej. Zgodnie z przyjętym dokumentem za rozmowy, wysyłanie wiadomości i korzystanie z Internetu przebywający w innym kraju UE Polak zapłaci nie więcej, niż gdyby korzystał z tych usług w kraju. Kolejnym etapem prac wynikającym z przyjętego rozporządzenia jest niedawne opublikowanie przez Komisję Europejską raportu z przeglądu rynku hurtowego usług roamingu wraz z propozycją aktu legislacyjnego. Będzie to stanowić podstawę dla KE do przedstawienia projektów aktów wykonawczych.

Równolegle trwa przegląd Zalecenia Komisji z dnia 7 maja 2009 r. (2009/396/EC) w sprawie uregulowań dotyczących stawek za zakańczanie połączeń w sieciach stacjonarnych i ruchomych. Dla Polski bardzo istotna jest kwestia regulacji stawek MTR (zakańczanie połączeń w sieciach ruchomych). Obecnie niektóre kraje UE nie przestrzegają zapisów zalecenia i stosują wyższe stawki MTR niż te wynikające z rekomendowanej metodologii. Sytuacja taka, szczególnie biorąc pod uwagę dużą ilość ruchu kierowanego z Polski do tych właśnie krajów (do tych krajów najczęściej dzwonią nasi abonenci), negatywnie odbija się na sytuacji finansowej polskich przedsiębiorców, którzy nie mają możliwości odzyskania wszystkich kosztów ponoszonych za zakańczanie połączeń w zagranicznych sieciach. Rzutuje to również na możliwość pełnego wprowadzenia w życie rozwiązań mających na celu zniesienie dodatkowych opłat w roamingu międzynarodowym, gdyż jednym z postanowień Rozporządzenia TSM jest zniesienie opłat za odbieranie połączeń za granicą.

Celem Ministerstwa Cyfryzacji jest wprowadzenie takich regulacji roamingowych oraz ukształtowanie nowych przepisów w zakresie stawek MTR, które doprowadzą do obniżenia opłat, przy zachowaniu niskich cen krajowych na naszym rynku i maksymalnie korzystnych warunków dla konsumentów w Polsce. Z drugiej strony wprowadzane mechanizmy muszą dawać gwarancję na odzyskiwanie kosztów świadczenia usług roamingu przez polskich operatorów, aby nie byli oni zmuszani do świadczenia swoich usług poniżej kosztów. Celem MC będzie zabezpieczenie polskich interesów w taki sposób, aby mechanizmy jednolitego rynku cyfrowego nie prowadziły do zniekształcenia warunków prowadzenia działalności i konkurencji pomiędzy operatorami z poszczególnych krajów. Warunkiem niezbędnym jest tu właściwe uregulowanie rozliczeń na rynku hurtowym (międzyoperatorskim) oraz odpowiednie ukształtowanie regulacji odnośnie MTR. Chodzi o to, aby regulacje cen detalicznych nie przyniosły niezamierzonych skutków w postaci wzrostu cen na usługi krajowe.

MC będzie aktywnie uczestniczyć w procesie implementacji regulacji roamingowej oraz w przeglądzie zalecenia o stawkach za zakańczanie połączeń. Kluczowe dla MC jest przyjęcie takich regulacji, aby zachowane zostały niskie cen krajowe i korzystne warunki dla konsumentów, wyróżniające obecnie bardzo pozytywnie polski rynek na tle UE. Podstawą dla osiągnięcia celów będą: bliska współpraca z regulatorem (UKE) oraz pozyskanie informacji i opinii od przedstawicieli polskiego sektora telekomunikacyjnego oraz pozostałych interesariuszy (dla wypracowania stanowiska Polski); prezentowanie i argumentowanie

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego Internetu oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii

polskich postulatów podczas negocjacji projektów aktów prawnych w Radzie UE i grupach roboczych Rady.

- **Neutralność sieci i otwarty Internet**

Wspomniane już wyżej w kontekście roamingu międzynarodowego tzw. Rozporządzenie TSM przewiduje szcążkowe regulacje dotyczące zagwarantowania każdemu obywatelowi UE dostępu do tzw. otwartego Internetu oraz zapewnia tzw. neutralność sieci. Rozporządzenie kształtuje nowe obowiązki informacyjne względem użytkowników Internetu (dotyczące nieskrępowanego i nieograniczonego dostępu do sieci, prędkości transmisji oraz informacji w przedmiocie ewentualnych ograniczeń w dostępie związanych z prawnie dozwolonymi środkami zarządzania ruchem przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych) oraz uprawnienia dla konsumentów do odstąpienia od umowy w przypadku stałych lub regularnie powtarzających się rozbieżności pomiędzy faktycznym wykonaniem usługi dostępu do Internetu a jej parametrami wskazanymi w umowie. Każdy konsument powinien móc zweryfikować uzyskiwane faktycznie prędkości oraz inne parametry usługi wskazane w umowie za pomocą certyfikowanego przez Prezesa UKE mechanizmu monitorowania usługi.

Opisane w skrócie powyższe regulacje weszły w życie w dniu 30 kwietnia 2016 r. jednak ze względu na brak ich precyzji i pojawiające się poważne wątpliwości interpretacyjne, BEREC (organ składający się z przedstawicieli regulatorów państw członkowskich UE – odpowiedników UKE) ma przedstawić do końca sierpnia br. wytyczne dotyczące realizacji przepisów rozporządzenia. Celem MC na obecnym etapie jest wsparcie UKE w ramach prac BEREC nad wytycznymi, tak aby opracowany dokument precyzyjnie wyjaśniał obowiązki i uprawnienia określone rozporządzeniem oraz zapewniał możliwość egzekwowania przepisów w praktyce.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, iż wejście w życie rozporządzenia nie oznacza zakończenia dyskusji nad zagadnieniem neutralności sieci i otwartego Internetu. Wprost przeciwnie, pojawiające się wątpliwości są dowodem na to, że zagadnienie jest wielowątkowe i niezwykle istotne z punktu widzenia zarówno przedsiębiorców telekomunikacyjnych, jak i konsumentów. Niekonsekwentnie stosowana w ramach rozporządzenia siatka pojęciowa dowodzi, że w proces świadczenia usług zaangażowanych jest obecnie o wiele więcej podmiotów niż jedynie dostawca Internetu i konsument. W szczególności rozporządzenie w naszej opinii oficjalnie otwiera dyskusję nad tzw. łańcuchem wartości w Internecie, w którym pojawiają się dostawcy usług lub treści tzw. OTT (*over the top*).

Ministerstwo Cyfryzacji, przyjmując przepisy rozporządzenia jako swego rodzaju punkt wyjścia do dalszych prac na forum UE, stawia sobie za cel reformę przepisów określających obowiązki i uprawnienia wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces świadczenia nowoczesnych, szeroko rozumianych usług cyfrowych ich odbiorcom. Aktywne działanie na tym polu ma na celu dostosowanie przepisów do nowej rzeczywistości – nowych usług, wymykających się dotychczasowym definicjom (m.in. OTTs konkurujące z usługami łączności elektronicznej), nowych oczekiwań konsumentów (co do jakości i dostępności usług) oraz nowych możliwości technologicznych (konwergencja sieci, all-IP, rozwój aplikacji). Działania na tym polu uzupełniają się z działaniami podejmowanymi w ramach prac przy przeglądzie ram regulacyjnych (opisane powyżej) oraz przy przeglądzie Dyrektywy o prywatności w sektorze łączności elektronicznej.

- Harmonizacja przepisów dotyczących dostarczania treści cyfrowych oraz sprzedaży towarów przez Internet

Inicjatywa Komisji Europejskiej składa się z projektu *dyrektywy w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych* (COM(2015)634) oraz z projektu *rozporządzenia w sprawie zapewnienia możliwości transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści* (COM(2015)627). Głównym zamiarem wprowadzanych zmian (zarówno w kontekście konsumentów, jak i przedsiębiorców) jest:

- wspieranie szybszego rozwoju jednolitego rynku cyfrowego;
- ograniczenie niepewności poprzez likwidację najważniejszych barier dla handlu transgranicznego;
- ograniczenie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców w związku z różnicami w prawie umów państw członkowskich;
- budowanie zaufania dzięki jednolitym przepisom oraz jasno określonym prawom;

Projekt dyrektywy ma w swoim założeniu zrównać prawa konsumentów niezależnie od tego czy dokonują oni zakupów w fizycznie istniejących sklepach czy też online. W tym celu m.in. ustala katalog praw, jakie przysługują konsumentowi, w sytuacji kiedy dostarczone mu treści cyfrowe są niezgodne z umową. Ta inicjatywa ustawodawcza stanowi istotny element przyjętej przez KE, w maju 2015 r. strategii ws. jednolitego rynku cyfrowego w UE.

W toku dyskusji nad projektem *dyrektywy w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych*, przeanalizowano najistotniejsze rozwiązania w nim zawarte i zidentyfikowano kwestie, które będą miały kluczowe znaczenie w toku dalszych negocjacji. Polska odnosi się pozytywnie do propozycji zawartych w przedstawionym dokumencie (zwłaszcza w zakresie pozostawienia prawu krajowemu kwestii odszkodowań, przyjęcia pierwszeństwa przepisów rozporządzenia o ochronie danych osobowych, potrzeby analizy wyodrębnienia z danych osobowych kategorii innych danych lub danych aktywnie udostępnianych przez konsumenta oraz ograniczenia regulacji do stosunków przedsiębiorca – konsument). Jednocześnie, dla Polski najważniejszą kwestią jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez wprowadzenie, tzw. opcji regulacyjnej, która pozwoli państwom członkowskim utrzymać krajowe regulacje prawne, które efektywniej niż sama dyrektywa chronią konsumentów.

Projekt *rozporządzenia w sprawie zapewnienia możliwości transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści* (COM(2015)627), ma na celu zapewnienie konsumentom możliwości korzystania z usług online w zakresie dostępu do treści, w szczególności audiowizualnych, na urządzeniach przenośnych podczas czasowego pobytu w innym państwie członkowskim. Zgodnie z projektem usługodawca będzie zobowiązany do zapewnienia takiego dostępu w odniesieniu do usług świadczonych za opłatą, natomiast w przypadku usług nieodpłatnych rozporządzenie będzie stosowane fakultatywnie, o ile usługodawca spełni określone w nim warunki. Podczas m.in. posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności 26-27 maja br. niemal jednomyślnie przyjęto podejście ogólne do projektu rozporządzenia, uwzględniając znaczną część postulatów Polski, tj.:

- precyzyjnie wskazano, w jakich przypadkach rozporządzenie będzie miało zastosowanie do usług świadczonych nieodpłatnie;

- w istotny sposób doprecyzowano procedurę ustalania i weryfikacji miejsca stałego pobytu abonentów, wskazując, że jest to dokonywane wyłącznie na potrzeby rozporządzenia;
- wyłączono możliwość obchodzenia obowiązku zapewnienia czasowego dostępu do usługi z terytorium innych państw członkowskich poprzez zawieranie umów licencyjnych, których strony wybrały prawo właściwe inne niż prawo państwa członkowskiego UE;
- wprowadzono zastrzeżenie, że zmiany warunków świadczenia usługi, wynikające wyłącznie z konieczności ich dostosowania do wymogów rozporządzenia, nie stanowią podstawy do wypowiedzenia umowy przez abonenta;
- zawarto postanowienie o 12-miesięcznym okresie *vacatio legis*, umożliwiające usługodawcom dostosowanie się do jego wymogów;
- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) Nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do e-transakcji na rynku wewnętrznym eIDAS](#)

Podstawowym celem eIDAS jest zwiększenie poziomu zaufania do transakcji dokonywanych drogą elektroniczną. Realizowane jest to poprzez zapewnienie wspólnej podstawy prawno-technicznej w zakresie bezpiecznej interakcji między obywatelami, przedsiębiorstwami oraz administracją i pozwala podnieść efektywność publicznych oraz prywatnych usług online, a także wpływać pozytywnie m.in. na rozwoju e- biznesu w obrębie Unii Europejskiej.

Wykorzystanie możliwości wykorzystania środków identyfikacji elektronicznej znanych i używanych przez obywateli do interakcji w nowych obszarach to nie tylko wygoda, ale też pokonanie bariery braku powszechnego środka identyfikacji elektronicznej. Warto dodać, że posługując się znanym sobie środkiem identyfikacji elektronicznej, jego posiadacz będzie się doskonale orientował w zakresie sposobu jego działania, w tym także zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz ochrony prywatności.

eIDAS i akty wykonawcze nakładają na państwa członkowskie określone wymagania m.in.:

- aktywność w pracach tzw. Sieci Współpracy państw członkowskich w szczególności polegającą na wymianie informacji, doświadczeń i dobrych praktyk, co zapewni rozwój systemów identyfikacji elektronicznej;
- budowę i udostępnienie krajowego węzła identyfikacji elektronicznej (tzw. węzeł eIDAS), który zapewni techniczną możliwość wymiany informacji z węzłami eIDAS w innych krajach, w celu uznawania notyfikowanych w KE środków identyfikacji elektronicznej w krajowych usługach online, jak również przenoszenia tożsamości elektronicznej posiadaczy krajowych środków identyfikacji elektronicznej do zagranicznych usług online;
- zapewnienie obsługi procesu notyfikacji w KE krajowych systemów identyfikacji elektronicznej oraz bieżącą współpracę z innymi europejskimi organami nadzoru;
- przygotowywanie i przekazywanie sprawozdań Komisji, przekazywanie ENISA zestawień dotyczących zawiadomień o naruszeniach bezpieczeństwa lub utraty integralności otrzymanych od dostawców usług zaufania;
- publikacja i aktualizacja list TSL (Trusted Service Status List) - zaufana lista nadzorowanych/akredytowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne,

- wyznaczanie podmiotów certyfikujących zgodność kwalifikowanych urzędzeń do składania podpisu elektronicznego (lub pieczęci elektronicznej) z wymogami określonymi w załączniku w eIDAS oraz zgłaszanie KE danych tych podmiotów;

Obecnie w Polsce trwają prace nad ustawą o usługach zaufania i identyfikacji elektronicznej, której celem jest dostosowanie przepisów krajowych do eIDAS w niezbędnym zakresie – w szczególności umocowanie krajowej infrastruktury zaufania opartej o Narodowe Centrum Certyfikacji, ustanowienie przepisów dotyczących odpowiedzialności, dostosowanie terminologii do zdefiniowanych w eIDAS pojęć oraz zapewnienie podstaw odróżniania identyfikacji elektronicznej od usług zaufania. Najważniejsze obszary prowadzonych prac w kontekście technologicznym to m.in. dostosowanie polskiej listy TSL do wymogów eIDAS (Narodowy Bank Polski), dostosowanie kwalifikowanych certyfikatów (dostawcy usług zaufania), dostosowanie systemów teleinformatycznych podmiotów publicznych, w ramach których wymagane jest stosowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego, czy też dostosowanie ePUAP do posługiwania się środkami identyfikacji elektronicznej wydanymi przez podmioty niepubliczne. W lipcu br. projekt ustawy zostanie skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów, a następnie zostanie przekazany do procedowania w Parlamencie.

- [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego](#)

Projekt dyrektywy pochodzi z 2012 roku, jednak prace nad nim nabrały większego tempa obecnie, podczas prezydencji holenderskiej. W dniu 25 maja 2016 państwa członkowskie zaakceptowały porozumienie w zakresie projektu niniejszej dyrektywy, która nakłada na państwa członkowskie wymóg dostosowania stron internetowych instytucji publicznych do standardu WCAG 2.0.

Polskie prawo jest już przystosowane do powyższego standardu i jedynie w niewielkim zakresie nie będzie spełniało całości wymagań WCAG 2.0 (dotyczy to punktów 1.2.4 i 1.2.5). Wspomniana niekompletność sprowadza się do zapewnienia napisów podczas transmisji „na żywo” udostępnianych na stronach internetowych instytucji publicznych oraz osobnych ścieżek audio z dodatkowymi informacjami (audio-deskrypcją) dla nagrań audio-video. Takie rozwiązanie było uzasadnionym kompromisem pomiędzy potrzebami osób niepełnosprawnych, a realnymi możliwościami podmiotów publicznych zobowiązanych do implementacji wymagań standardu WCAG 2.0. Wyłączenie zostało uzgodnione w procesie legislacyjnym Krajowych Ram Interoperacyjności z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi środowisko osób niepełnosprawnych. W procesie negocjacji Ministerstwo Cyfryzacji dążyło do przyjęcia dyrektywy o możliwie szerokim oddziaływaniu, co pozwoliłoby na poprawę dostępu do publicznych treści cyfrowych wszystkim osobom niepełnosprawnym, a KRI (obligujące podmioty publiczne do stosowania norm WCAG 2.0) stanowiły punkt wyjścia dla prezentowanych przez resort opinii.

Duża część państw członkowskich była zwolennikiem stosowania wybranych wyłączeń o charakterze przedmiotowym i podmiotowym. W drodze negocjacji ustalono, iż w zakresie dyrektywy wejdą strony internetowe i aplikacje mobilne podmiotów publicznych oraz organizacji pozarządowych. Przyjęte wyłączenia podmiotowe odnoszą się w szczególności do nadawców publicznych. Kwestie przedmiotowe wyłączone z dyrektywy to głównie wybrane

typy plików, media zmienne w czasie, mapy internetowe, wybrane typy zbiorów dziedzictwa narodowego i treści archiwalne.

Implementacja ww. dyrektywy w polskiej przestrzeni administracyjnej odbędzie się poprzez nowelizację przepisów krajowych. Wyzwaniem stojącym przed Polską będzie zrównanie katalogu podmiotowo – przedmiotowego. Warto zwrócić uwagę, że łagodniejsze wymagania wobec dostępności regulowane dyrektywą nie będą stanowiły podstawy do obniżania wymagań już obowiązujących w Polsce.

- Program „Łącząc Europę”

Instrument „Łącząc Europę” (CEF) to europejski mechanizm inwestycyjny wspierający realizację założeń strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego (Digital Single Market) w perspektywie 2014-2020 w obszarze rozwoju, budowy lub modernizacji istniejącej infrastruktury, w dziedzinie transportu, energetyki oraz telekomunikacji. Podstawowym dokumentem regulującym zasady CEF jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”. Wybór kluczowych, z punktu widzenia krajów członkowskich, zadań i wielkości przeznaczanych na nie funduszy jest dokonywany w cyklach rocznych. Plany pracy na kolejne lata precyzują obszary interwencji, cele i zakresy wsparcia projektów ze środków CEF. Warto przy tym dodać, iż o finansowanie mogą się ubiegać konsorcja składające się zarówno podmioty publicznych jak i prywatnych.

Obszary priorytetowe na rok 2016, które wymagają niezwłocznych działań i wsparcia zaangażowania zarówno podmiotów publicznych, jak i w miarę możliwości prywatnych, a dla których możliwe jest uzyskanie wsparcia w ramach CEF, to:

- wypracowanie i przyjęcie jednolitego standardu cyfrowej identyfikacji obywateli oraz umożliwienie wzajemnego uznawania elektronicznej identyfikacji obywateli w kontaktach z administracją zg. z dyrektywą eIDAS (konkursy: eIdentification and eSignature)
- wypracowanie i przyjęcie standardu elektronizacji obiegu dokumentów w administracji oraz w kontaktach obywateli i przedsiębiorców z administracją (konkursy: eDelivery, eInvoicing, eProcurement)
- zintegrowanie i rozwój rejestrów państwowych (konkursy: Business Registers Interconnection System (BRIS), Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI), eJustice Portal)
- działania w kierunku efektywnej elektronizacji obszaru opieki zdrowotnej (konkurs: eHealth)
- cyfrowa edukacja społeczeństwa (konkurs „Safer Internet”)
- stworzenie jednego portalu dostępu do informacji publicznej i zwiększenie zakresu dostępności informacji publicznych do ponownego wykorzystania (konkurs: Open Public Data)

Pełniąc funkcję Punktu Kontaktowego dla części telekomunikacyjnej (CEF Telecom) tj. obszaru infrastruktury usług cyfrowych (Digital Services Infrastructure – DSI) oraz sieci szerokopasmowych, Ministerstwo Cyfryzacji wspiera nie tylko transformację administracji

państwa, uczestnicząc w przygotowywaniu dokumentów strategicznych i operacyjnych na poziomie europejskim, ale także w sposób praktyczny pomaga zainteresowanym podmiotom korzystać z potrzebnego finansowania.

Aplikujące z sukcesem polskie podmioty otrzymały już finansowanie w ramach planu pracy na rok 2014. Kolejne wnioski z puli 2015 oczekują na decyzję Komisji Europejskiej. Wśród inicjatyw już dofinansowanych ze środków CEF warto odnotować projekt z obszaru elektronicznej identyfikacji i uwierzytelniania (ang. eidentification and eSignature) realizowany przez podlegający MC Instytut Maszyn Matematycznych, dot. stworzenia krajowego węzła PEPS (Pan-European Proxy Service) pozwalającego na integrację usług cyfrowych z polskimi i europejskimi platformami elektronicznej identyfikacji, w zgodzie z dyrektywą eIDAS. Kolejnym projektem jest „Safer Internet” prowadzony przez podlegający MC NASK i Fundację Dzieci Niczyje, który poprawi bezpieczeństwo dzieci w internecie oraz „Europeana” prowadzona przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, pomagającą włączyć polskie zasoby dziedzictwa kulturowego do udostępnianych zasobów europejskich.

Ministerstwo Cyfryzacji jest nie tylko „punktem kontaktowym” wspierającym Komisję Europejską w realizacji telekomunikacyjnego segmentu instrumentu „Łącząc Europę” - CEF Telecom, lecz także uczestniczy w tworzeniu dokumentów strategicznych i operacyjnych.

Jesteśmy zdeterminowani, aby ograniczone środki wykorzystywać jak najlepiej, optymalnie łącząc fundusze unijne i budżety krajowe przeznaczane na wdrażanie takich rozwiązań jak np. elektroniczna identyfikacja i uwierzytelnianie (zgodne z dyrektywą eIDAS), transgraniczne wzajemne łączenie rejestrów przedsiębiorstw, interoperacyjne elektroniczne transgraniczne usługi zdrowotne, czy zapewnienie bezpieczeństwa cybernetycznego, wnosząc w ten sposób konkretny wkład w rozwój jednolitego rynku cyfrowego.

- [Zarządzanie Internetem](#)

Ważnym obszarem działań Ministerstwa w obszarze polityki zagranicznej jest również zaangażowanie w kwestie dotyczące zarządzania Internetem. Zarządzanie Internetem to jedyny w swoim rodzaju globalny mechanizm, który decyduje o kształcie, zasadach funkcjonowania i kierunkach rozwoju sieci Internet. Pojęcie "zarządzania Internetem" jest używane w wielu różnych kontekstach, odnoszących się do tak różnej działalności jak koordynacja norm technicznych, obsługa infrastruktury krytycznej czy rozwój regulacji i przepisów prawnych dot. funkcjonowania Internetu. Obecnie na poziomie międzynarodowym toczą się dyskusje i podejmowane są kluczowe decyzje co do przyszłego kształtu modelu zarządzania zasobami sieci.

MC będzie brało aktywny udział w globalnej ewolucji modelu zarządzania Internetem, wyraźnie artykułując polskie priorytety, które obejmują przede wszystkim jednoznaczne poparcie dla wielostronnego modelu zarządzania siecią, czyli takiego, w którym decyzje dotyczące funkcjonowania czy sposobu korzystania z sieci podejmowane są wspólnie przez rządy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców oraz środowiska naukowe i organizacje techniczne. Jednym z celów Ministerstwa będzie niedopuszczenie do osłabienia modelu wielostronnego poprzez zanegowanie zasady równości stron. Zgodnie z naszym stanowiskiem model wielostronny stanowi gwarancję utrzymania otwartego, innowacyjnego i niepodzielonego charakteru Internetu. Jego zakwestionowanie np. poprzez forsowanie modelu rządowego, w którym zasada równowagi stron zostaje zachwiana poprzez przyznanie

rządom specjalnych uprawnień w zarządzaniu siecią kosztem innych podmiotów, doprowadzić może do fragmentaryzacji Internetu, podzielonego technologicznie i prawnie, a przy tym bardziej podatnego na naciski.

Ministerstwo przeciwne jest fragmentacji Internetu i wszelkim działaniom, które naruszyć mogą jego niepodzielny, wolny i otwarty charakter, zagrażając tym samym swobodnemu przepływowi informacji czy nieskrępowanemu dostępowi do standardów i protokołów komunikacji. Ważnym elementem stanowiska Ministerstwa jest również poparcie dla zasady równej ochrony praw człowieka online i offline – prawa człowieka, zwłaszcza zaś prawo do wolności słowa, informacji i prywatności, powinny być chronione równie silnie w świecie wirtualnym jak w realnym. przeciwdziałania fragmentacji sieci, tak zachować jej wolny i otwarty charakter. Internet musi pozostać również neutralny technologicznie.

Zgodnie z tym stanowiskiem Ministerstwo będzie aktywnie uczestniczyć w procesie transformacji ICANN (mająca siedzibę w USA organizacja zarządzająca technicznymi zasobami sieci Internet na poziomie globalnym), którego najważniejsza i finalna faza odbywa się właśnie w 2016 roku. Zmiany polegać mają na zwiększeniu przejrzystości procesu decyzyjnego ICANN oraz wpływu globalnych interesariuszy na jego funkcjonowanie (zgodnie z zasadami modelu wielostronnego). Celem MC będzie zagwarantowanie, aby reforma tej organizacji przeprowadzona została z poszanowaniem ww. zasad działania i rozwoju Internetu oraz w sposób niezagrażający jego bezpieczeństwu i stabilności.

- **Łączność Satelitarna**

W ciągu ostatnich kilkunastu lat nastąpił bardzo dynamiczny rozwój technologii satelitarnych. Ze wszystkich obszarów wykorzystania przestrzeni kosmicznej w celach użytkowych, łączność satelitarna jest dziedziną przynoszącą obecnie największe zyski komercyjne. Urządzenia wykorzystujące satelity krążące w przestrzeni kosmicznej do celów szeroko rozumianej łączności przestały być domeną wąskiej grupy odbiorców i zaczęły zdobywać coraz szersze grono użytkowników. Rozwój sektora satelitarnego nabiera coraz większego znaczenia z jednej strony w związku ze wzrostem nakładów państw najbardziej uprzemysłowionych w rozwój zaawansowanych technologii, a z drugiej intensyfikacją działań UE w zakresie budowy europejskich systemów GNSS (Galileo, EGNOS). Rok 2016 r. ma być datą przełomową dla wdrażania systemu Galileo, ze względu na uruchomienie pierwszych usług, co jest przewidziane na jesieni br. Wdrażanie europejskich systemów GNSS oraz członkostwo Polski w Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) stanowi szansę do wykorzystania polskiego potencjału i wsparcia rozwoju innowacyjności w obszarze technik satelitarnych, poprzez coraz większy udział polskich podmiotów (firm, instytutów badawczych, ośrodków akademickich) w programach realizowanych przez UE oraz ESA.

Jednym z zadań Ministra Cyfryzacji odpowiedzialnego za rynek telekomunikacyjny jest prowadzenie spraw związanych właśnie z łącznością satelitarną, w tym nawigacją oraz geolokalizacją. MC będzie dążyć do zapewnienia jak najbardziej korzystnych warunków rozwoju polskiego sektora kosmicznego, w tym zaangażowania polskich podmiotów w tworzenie pierwszych usług systemu GALILEO, poprzez:

- korzystne kształtowanie programów finansowych oraz podziału środków budżetowych ESA na projekty związane z rozwojem systemu GALILEO poprzez uczestnictwo w pracach grup funkcjonujących przy Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji

Kosmicznej (ESA) oraz Agencji GNSS, w zakresie wdrożenia europejskich systemów GNSS oraz rozwoju usług telekomunikacyjnych oraz multimedialnych. Kluczowym wydarzeniem w tym aspekcie będzie Ministerialna Rada ESA, w listopadzie 2016r., która zatwierdzi budżet i strukturę projektów ESA na kolejne cztery lata;

- podejmowanie działań wspierających polskie firmy i instytucje badawcze w aplikowaniu o dostępne środki w zakresie rozwoju systemów satelitarnych oraz nawigacyjnych, w tym wsparcie w tworzeniu konsorcjów z innymi podmiotami zagranicznym, a także pozyskiwanie i przekazywanie wiedzy o pojawiających się możliwościach pozyskania finansowania poprzez uczestnictwo w pracach grup funkcjonujących przy UE, ESA, czy Eutelsat;
- wzmocnienie aktywności Polski na forum międzynarodowym poprzez zaangażowanie wszystkich instytucji zajmujących się sektorem kosmicznym w kraju (m.in. Ministerstwo Rozwoju i Polska Agencja Kosmiczna) oraz działania popularyzujące techniki nawigacji satelitarnej – co przełoży się na większy popyt na tego typu usługi;
- zwiększenie obecności polskich specjalistów w zakresie łączności satelitarnej w wiodących instytucjach międzynarodowych sektora kosmicznego, co przełoży się na wzrost znaczenia Polski na arenie międzynarodowej oraz zwiększy możliwości oddziaływania Polski na kształtowanie polityki międzynarodowej w tym sektorze;
- prowadzenie działań w kierunku przygotowania polskiego rynku telekomunikacyjnego oraz użytkowników końcowych do możliwości korzystania z usług systemu Galileo (wstępna funkcjonalność systemu, która będzie rozwijana, pojawi się już pod koniec 2016 r.).

- **Implementacja dyrektywy o bezpieczeństwie sieci i informacji (NIS)**

Formalne przyjęcie dyrektywy na forum Unii Europejskiej nastąpi na początku drugiej połowy 2016r. Przyjęcie dyrektywy ma służyć realizacji głównego celu Strategii bezpieczeństwa cybernetycznego UE „*Otwarta, bezpieczna i chroniona cyberprzestrzeń*” tzn. osiągnięciu odporności na zagrożenia cybernetyczne. Projekt dyrektywy zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do zagwarantowania minimalnego poziomu krajowych zdolności w dziedzinie bezpieczeństwa teleinformatycznego m.in. poprzez:

- ustanowienie właściwych organów ds. bezpieczeństwa sieci i informacji,
- powołanie zespołów reagowania na incydenty komputerowe (CSIRT)³,
- przyjęcie krajowych strategii w zakresie bezpieczeństwa sieci i informacji.

Projekt dyrektywy NIS formułuje obowiązki służące zapewnieniu bezpieczeństwa sieci i informacji w sektorach rynkowych, tj. w energetyce, transporcie, bankowości i instytucjach finansowych, sektorach zdrowia, zaopatrzenia w wodę i infrastrukturze cyfrowej. Dyrektywa wprowadza m.in. mechanizmy współpracy państw członkowskich na dwóch poziomach:

- technicznym, poprzez sieć CSIRT i stworzenie mechanizmów wymiany informacji o transnarodowych incydentach,
- polityczno – strategicznym, poprzez stworzenie Grupy Współpracy składającej się z przedstawicieli państw członkowskich.

Ministerstwo Cyfryzacji aktywnie włącza się w aktualnie inicjowane przez Komisję Europejską oraz obecną Prezydencję prace związane z wypracowaniem rozwiązań, które muszą być

³ Computer Security Incident Response Team

wdrożone po przyjęciu NIS. Dotyczy to m.in. prac nad ostatecznym kształtem Grupy Współpracy oraz sieci CSIRT. Nie ulega wątpliwości, że ścisła i oparta na wzajemnym zaufaniu współpraca, przede wszystkim w zakresie wymiany informacji o incydentach, przyczyni się nie tylko do podniesienia bezpieczeństwa cybernetycznego Polski, ale też całej Unii Europejskiej. Obecnie w Ministerstwie Cyfryzacji trwają prace nad Ustawą o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, która m.in. będzie transponowała przepisy NIS do krajowego porządku prawnego.

- [Platforma Cyberbezpieczeństwa Państw Europy Centralnej \(CECSP\)⁴](#)

Powołana w 2013r. Platforma, stanowi forum wymiany doświadczeń pomiędzy Polską, Węgrami, Czechami, Słowacją i Austrią. Celem strategicznym Platformy jest wzmocnienie poziomu cyberbezpieczeństwa należących do niej państw oraz wymiana praktyk i doświadczeń. Rok 2016 to rok przewodnictwa w Platformie naszego kraju (oprócz MC w pracach platformy uczestniczą MON, ABW i NASK). Wspólnie z pozostałymi państwami – członkami Platformy podjęliśmy próbę wypracowania wspólnego stanowiska w zakresie funkcjonowania, przewidzianej w dyrektywie NIS, sieci współpracy CSIRT. Podczas oficjalnego spotkania, które odbyło się w dniach 18-19 maja br. w Warszawie rozmawialiśmy m.in. o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz o roli ośrodków akademickich i centrów naukowo – badawczych we wzmacnianiu cyberbezpieczeństwa. W drugiej połowie br., we współpracy z NASK, zorganizujemy specjalistyczne warsztaty. Do tegorocznych ćwiczeń ENISA: CyberEurope 2016, które są największymi, cywilnymi, europejskimi ćwiczeniami z zakresu ochrony cyberprzestrzeni, z inicjatywy Polski, planujemy wprowadzić komponent regionalny. Dzięki temu sprawdzimy procedurę i efektywność wymiany informacji pomiędzy naszymi krajami na wypadek incydentów cybernetycznych. Nasze zaangażowanie w prace Platformy będzie kontynuowane w kolejnych latach.

Struktura organizacyjna

W najbliższych miesiącach należy spodziewać się dużej ilości konsultacji, analiz oraz legislacji związanych m.in. z głównym kierunkiem polityki unijnej - Jednolitym Rynkiem Cyfrowym.

Skuteczna realizacja wyżej wymienionych zadań wymaga pilnego podjęcia strategicznych i zdecydowanych działań w dwóch obszarach:

- zdecydowanego wzmocnienia naszej stałej i aktywnej obecności na forum struktur unijnych związanych z szeroko rozumianym obszarem cyfryzacji oraz ICT;
- udroźnienia, przebudowania oraz zwiększenia efektywności działań oraz komunikacji na linii Polska-Unia Europejska-Polska oraz Polska-Polska w w/w obszarach;

Należy w najbliższym czasie umieścić w kluczowej dla Polski Dyrekcji Komisji Europejskiej (DG CONNECT) tzw. ekspertów narodowych, między innymi w obszarze telekomunikacji oraz cyberbezpieczeństwa. Dodatkowo należy wzmocnić oraz przebudować strukturę obsługi obszaru cyfryzacji/ICT po stronie Stałego Przedstawicielstwa Polski (SP) w Brukseli. Musimy pilnie zbudować oraz wypracować silne i stałe relacje oraz formy współpracy merytorycznej z najważniejszymi dla nas komisjami Parlamentu Europejskiego (ITRE, IMCO i LIBE). Ponadto istnieją realne przesłanki, by przy odpowiedniej dynamice działań zbudować pozycję Polski,

⁴ Central European Cybersecurity Platform

jako lidera regionu – lidera Grupy Wyszehradzkiej w obszarze ICT, szczególnie z racji rozpoczętego właśnie przewodnictwa Polski w ramach niniejszej grupy – co zdecydowanie wzmocni na arenie europejskiej zarówno głos Polski, jak i członków grupy.

Niezmiernie ważnym elementem jest w tym kontekście sprawna komunikacja z krajem, szybki dostęp do naszych ekspertów resortowych, reagowanie w krótkim czasie na zgłaszane zapotrzebowanie o opinie, stanowiska czy analizy do omawianych na forum unijnym dokumentów czy projektów dokumentów. Wyżej wymienione działania są od lat skutecznie realizowane przez największe gospodarki europejskie. Bardzo istotne będzie sprawne koordynowanie prac w kraju pomiędzy resortami – przykładowo wspomniane regulacje w zakresie Jednolitego Rynku Cyfrowego będą po stronie polskiej realizowane przez 7 jednostek administracyjnych (Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Rozwoju, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Urząd Komunikacji Elektronicznej oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów). Po stronie Komisji Europejskiej będzie to prawdopodobnie 5 dyrekcji generalnych (DG GROW, DG CONNECT, DG JUST, DG COMP, i DG TAXUD).

Konsultacje społeczne w procesie legislacyjnym oraz kontekst strategiczny

Elektroniczne konsultacje społeczne to element nowoczesnego i otwartego państwa. Zgodnie ze światowymi trendami w tym zakresie, MC będzie dążyło do rozszerzenia współpracy z obywatelami, organizacjami, stowarzyszeniami i przedsiębiorcami, także poza zakres zmian legislacyjnych, tworząc platformę do współuczestniczenia w definiowaniu, planowaniu i tworzeniu nowych usług cyfrowego państwa. Polski głos wszystkich interesariuszy musi być mocno słyszany na forum europejskim, bez niego prowadzenie skutecznej polityki państwa jest zdecydowanie trudniejsze i mniej efektywne. Nikt nie zadba o nasze sprawy lepiej niż my sami.

Podstawowym kierunkiem działań w ramach polityki europejskiej Ministra Cyfryzacji jest aktywne zaangażowanie się w przebieg procesu legislacyjnego w UE, na każdym możliwym etapie prac. Wymagana jest także stała analiza i koordynacja tego procesu (zarówno po stronie polskiej, jak i unijnej), w przeciwnym razie będziemy powtarzać błędy poprzednich lat wynikające przede wszystkim z braku transparentnych, precyzyjnych i funkcjonalnych procedur postępowania.

Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego zawierająca, tzw. pakiet technologiczny, którego filarem jest Cyfryzacja Przemysłu (często nazywana Przemysłem 4.0) - pojawia się coraz silniej w unijnej debacie publicznej. Niestety, w dalszym ciągu jest to obszar stosunkowo rzadko podejmowany na forum krajowym, a może on mieć kolosalne znaczenie dla Polski i przyszłości polskiego przemysłu w perspektywie 10-15 lat. Cyfryzacja Przemysłu to nowe podejście do szeroko rozumianej produkcji (m.in. w kontekście re-industrializacji Europy), zakładające stosowanie nowoczesnych technologii informatycznych (ICT) w całym procesie wytwórczym – od projektowania, poprzez produkcję i eksploatacji, kończąc na utylizacji i ponownym przetwarzaniu, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia IPR w rozwoju gospodarek narodowych i indywidualnych przedsiębiorstw, a także nieskrępowanego dostępu do IPR dla MŚP.

Mając powyższe na uwadze, możliwie szybkie zidentyfikowanie oraz podejmowanie na arenie europejskiej interesów polskich przedsiębiorców i polskiego przemysłu (w kontekście w/w Cyfryzacji Przemysłu), wydaje się być absolutnie kluczowe i niezbędne. Dodatkowo, cały ten obszar doskonale wpisuje się w działalność pro-innowacyjną i prorozwojową, która może być „europejskim” elementem Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju oraz jednym z kierunków przyszłej dyplomacji gospodarczej. Z racji nieodłącznego powiązania oraz przenikania się obszarów „cyfryzacji” i „przemysłu” – jest to znakomite pole strategicznej współpracy Ministra Rozwoju, Ministra Cyfryzacji oraz jak najszerszego grona interesariuszy, jak to miało miejsce w procesie budowy strategii narodowych największych gospodarek europejskich.

Celem niniejszego dokumentu nie jest dezaktualizacja wcześniejszych opracowań strategicznych przygotowanych przez służby administracji, a jedynie wskazanie priorytetowych kierunków działań, które będą podejmowane przez MC w ramach prac rządu.